

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р **Любомир Димитров Кавалджиев** за дисертацията на **Силвана Колева Карагъозова**, задочен докторант по професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по музика)“ представена за защита в Катедра „Музика“ към ФНПП - СУ „Кл. Охридски“.

Дисертационният труд за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ е на тема **„Методически аспекти на дистанционното обучение по Аудио видео дизайн“**. Той съдържа въведение, четири глави, заключение и библиография (112 заглавия). Обемът на дисертацията е от 167 страници. Към дисертацията има и 3 приложения. Авторката представя на нашето внимание и 4 нейни публикации по темата (текстови и аудиовизуални).

Още в началото ще отбележа следното: достойнство на работата е, че тя не е просто демонстрация на ерудиция в една избрана твърде специализирана област, а се базира и на реален, практически опит и експерименти, при това с една изключително актуална за съвременна Европа общо-културна и педагогическа нагласа свързана с информационното общество.

Целта на настоящата дисертация, както я формулира авторката е: да се изследва дистанционното академично обучение от гледище на съвременната методика и методологията в епохата на постмодернизма. Обект на изследването пък е педагогическо-методическата основа при разработването и създаването на онлайн курса „аудио видео дизайн“. Предмет на изследването са признаците на ефективност, които правят съдържанието го аудио-визуално учебно съдържание качествено и възможностите му за

постигане на високи резултати в осъществяването на предварително зададените цели на обучението в курса. Така дефинираните цел, обект и предмет на изследването определят следните задачи: 1. проучване на наличните публикации по темата, което да изведе до намиране на решения относно някои изследователски насоки, като съвременни разбирания за педагогически дизайн, принципи и механизми за построяването му, структура на обучаващия процес в електронна дистанционна форма, роля и място на аудио-визуалните ресурси в него, ефект и въздействие на изграждащите го елементи, 2. проектиране на курса "аудио-видео дизайн" в електронен формат, както на ниво макро-дизайн, така и на ниво микро-дизайн, 3. изработка на сценарий, запис, монтаж и постпродукция на аудио-видео уроците, 4. пробирание на онлайн курса с реален учебен випуск в специалност „Музика” и 5. анализ и оценка на резултатите.

Работната хипотеза на авторката е, че ако се създадат необходимите условия на студентите да се чувстват комфортно в електронна среда, както чрез най-подходящия за изискванията на дисциплината педагогически дизайн, така и чрез професионално разработено аудио-видео учебно съдържание, ще се изградят съответните позитивни нагласи и по-висока успеваемост на студентите при разбирането на тематиката и усвояването на практичните знания. Предполага се, че така реализирания видео-базиран електронен дистанционен курс ще подпомогне по ефективен начин осмислянето на естетическите и педагогическите функции на дигиталния видео урок и неговото присъствие в университетския курс, като високо потенциално средство за осъществяване на целите, които един процес на обучение си поставя.

Дисертацията има една общо взето логична и ясна структура. Що се отнася до отделните глави може да се каже, че съдържанието им отговаря на поставените цели, може би с известни забележки относно първата глава.

В **първата глава** обзорът на съществуващите до сега изследвания и публикации по темата е изключително разширен и подробен, като на места има излишна според мен аналитичност и детайли относно някои от постмодерните направления в методиката и методологията. Същевременно ще отбележим тук като достойнство детайлното познаване на когнитивизма (респ. теорията на когнитивното натоварване), както и на конективизма и тяхната първостепенна роля в съвременното мултимедийно обучение на всички нива. Добре е очертана схемата на съответната теоретична рамка на педагогическия дизайн в постмодерното електронно обучение.

Тук са валидни според авторката няколко основни принципи като:

Съгласуваност - премахване на допълнителен и неприсъщ материал.

Обозначаване - маркиране на същественото в материала.

Редундантност - премахване на текст, когато материала е представен с анимация и звуков разказ.

Пространствена близост - поставяне на печатния текст в близост до съответстващата графична част.

Времева близост - представяне на съответстващите разказани думи и картинка по едно и също време.

Други принципи са свързани с намаляването на допълнителната когнитивна обработка. Такива са:

Сегментиране - разделяне на големите части на по-малки.

Подготовка - представяне на характеристики на ключови понятия от урока.

Модалност - използване на разказани думи вместо написани. Съществуват и друга група принципи свързани с улесняването на съществената/присъща когнитивна обработка. А именно:

Персонализация - поставяне на думите в разговорен стил вместо в официален.

Озвучаване - използване на човешки глас вместо машинен такъв.

Олицетворяване - използване на екранен представител, чийто жестове и движения наподобяват човешките.

Изобразяване - задълбоченото учене не е непременно свързано с показването на лектора на екрана.

Изобщо може да се каже, че първата глава представлява освен анализ и нещо като доста пълен и полезен справочник по методика и методология на съвременното обучение с използване на компютри и интернет.

Втората глава на дисертацията има централно значение в нея и тук помое мнение са демонстрирани изследователските възможности и главни приноси на авторката. Тази глава е посветена на методиката на курса „Аудио видео дизайн“.

Тук задълбочено са разгледани такива аспекти на методиката като:

1. Проектиране на курса на ниво макро- и микро- дизайн. Разглежда се монтажа като основен етап на аудиовизуалното производство и използването на компютърни програми като Adobe Premiere Pro и основни за обучението елементи на проекта – напр. видовете надписи и др. подобни. Тук е направен и кратък исторически преглед на използването на звука в киното.

Накрая на тази глава се разглежда финализирането на завършения аудиовизуален продукт и експортирането му в подходящ за мултимедия формат.

Методически е разгледано формулирането на финална курсова задача за изготвяне на учебен аудио-визуален продукт. Разглеждат се и областите на приложение и оценка на онлайн курса „Аудио видео дизайн“.

В третата глава се разглежда подробно структурата и функциите на видеоклипа с оглед на приложението му в съвременното образование. Тук се анализират такива начини и техники при създаването на видеоклип като: „говореща глава“, слайдове с придружаващ глас, картина в картината, покритие с текст, улавяне от таблет, бяла дъска, заснемане на екран, анимация. Класифицирани са и „жанрове“ в образователните видеоклипове: лекция в класна стая, записан семинар, интервю и семинар, видео на живо, лекция чрез уебкамера, демонстрация, видео от локация, зелен екран. В тази глава изчерпателно са анализирани възможностите на всички тези жанрове и техники поотделно и в комбинации при осъществяването на звуковия и визуален дизайн.

В четвърта глава е описан експеримент с участието на студенти. В хода на този експеримент и съответната анкета основната и постигната чрез него цел е била да се развие дистанционен електронен курс, опиращ се на последните новости и изисквания към този формат на образователна дейност. Създадени са и апробирани специфични учебни материали и методики при тяхната дистанционна употреба в учебния процес.

В Заключение са формулирани основните изводи и приноси моменти на дисертацията:

На теоретично ниво изследвана е дидактическо-методическата основа на електронното обучение като са дефинирани изискванията по отношение на неговото съдържание, организация и методика. Направени са препоръки и са дадени ориентири относно рационалното техническо реализиране на звуковата картина на всеки аудиовизуален продукт. Изведени са критерии и правила за визуалната изработка на видео съдържание в контекста на образованието. Разработена е структурата на няколко различни учебни сценарии с формулиране на всички стъпки и дейности.

На практично ниво съответно са изработени и изпробвани 10 учебни единици.

Накрая бих дал следното заключение: представеното до тук ми дава основание с убеденост да декларирам, че дисертационният труд притежава всички необходими качества на такъв тип научна разработка. Предлагам на уважаемото жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР “ на **Силвана Карагъзова.**

Рецензент: .....

15.04.2018

(доц. д-р Любомир Кавалджиев)